YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (ensimmäinen jaosto) 6 päivänä joulukuuta 1999 *

Asiassa T-178/99,

Sonia Marion Elder ja **Robert Dale Elder**, kotipaikka Dundee, Skotlanti (Yhdistynyt kuningaskunta), edustajanaan solicitor Scott Crosby, 9 rond-point Schuman, Bryssel,

kantajina,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen yksikön virkamiehet Ulrich Wölker ja Xavier Lewis, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

jossa kantajat vaativat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta kumoamaan 8.6.1999 tehdyn komission päätöksen, jolla kantajilta evättiin oikeus saada tutustua neuvoa-antavan arvonlisäverokomitean pöytäkirjoihin,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti B. Vesterdorf sekä tuomarit C. W. Bellamy ja M. Vilaras,

kirjaaja: H. Jung,

on antanut seuraavan

määräyksen

Asiaa koskevat oikeussäännöt

1 Komissio ja neuvosto hyväksyivät 6.12.1993 tiedonsaantioikeutta neuvoston ja komission asiakirjoista koskevat käytännesäännöt (EYVL L 340, s. 41; jäljempänä käytännesäännöt).

2 Komissio hyväksyi nämä käytännesäännöt yleisön oikeudesta saada tietoja komission asiakirjoista 8 päivänä helmikuuta 1994 tehdyllä päätöksellä 94/90/EHTY, EY, Euratom (EYVL L 46, s. 58).

3 Päätöksen 94/90/EHTY/EY/Euratom 2 artiklassa määrätään seuraavaa:

"[— —]

2) Pääjohtaja, yksikön johtaja, pääsihteeristön keskuudesta kyseiseen tarkoitukseen nimetty johtaja tai näiden puolesta valtuutettu virkamies ilmoittavat hakijalle kirjallisesti, että hänen hakemukseensa on suostuttu tai että siihen aiotaan vastata kielteisesti. Jälkimmäisessä tapauksessa asianomaiselle ilmoitetaan myös, että hän voi kuukauden kuluessa esittää komission pääsihteeristölle vahvistavan hakemuksen kyseisen kannan muuttamisesta; muussa tapauksessa katsotaan, että hän on luopunut alkuperäisestä hakemuksestaan.

[— —]

4) Se, että viranomainen hakemuksen esittämistä seuraavan kuukauden kuluessa jättää vastaamatta hakemukseen tietojen saamiseksi asiakirjasta, merkitsee aikomusta antaa kielteinen vastaus.

Vastaamatta jättäminen muutoshakemuksen esittämistä seuraavan kuukauden kuluessa vastaa hylkäyspäätöstä."

4 Käytännesäännöissä — sellaisina kuin komissio on ne hyväksynyt — määrätään otsikon "Ensihakemusten käsittely" alla olevassa kolmannessa kohdassa seuraavaa:

"Kun toimielimen hallussa olevan asiakirjan tekijä on luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jäsenvaltio, muu yhteisön toimielin tai laitos tai mikä tahansa muu kansallinen tai kansainvälinen yhteisö, hakemus on osoitettava suoraan asiakirjan tekijälle."

Tosiseikat ja oikeudenkäyntimenettely

5 Kantajat pyysivät päätöksen 94/90/EHTY/ETY/Euratom nojalla komissiolta kirjeessään 30.11.1998 saada tutustua neuvoa-antavan arvonlisäverokomitean pöytäkirjoihin (jäljempänä komitea tai arvonlisäverokomitea), jotka koskivat tämän mahdollisia neuvotteluja Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste — 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY (EYVL L 145, s. 1; jäljempänä kuudes arvonlisäverodirektiivi) nojalla. Kantajat vetosivat pyyntönsä tueksi siihen, että jotkin kuningaskunnan arvonlisäverosäännökset

vaikuttivat suoraan heidän oikeusasemaansa, ja että he halusivat tutkia, oliko kuningaskunta ennen niiden antamista kuullut arvonlisäverokomiteaa kuudennen arvonlisäverodirektiivin 4 artiklan 4 kohdan mukaisesti, jonka perusteella nämä säännökset oli annettu.

6 Kun vastausta pyyntöön ei kuulunut, kantajat esittivät kirjeessään 6.1.1999 komission pääsihteeristölle päätöksen 94/90/EHTY/ETY/Euratom 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun vahvistavan pyynnön.

7 Samaan aikaan Verotus ja tulliliitto -nimisen komission pääosaston (XXI pääosasto) pääjohtaja ilmoitti kantajien asiamiehelle 11.1.1999 tiedoksi antamallaan kirjeellä kantajille, että komitean työjärjestyksen mukaan komitean neuvottelut ovat salaisia, elleivät niihin osallistuneet jäsenvaltiot yksimielisesti toisin päätä. Jotta tämä salaisuus säilyisi ja jotta ei vaarannettaisi yhteisöjen taloudellisia intressejä, pääjohtaja katsoi, ettei hän voi antaa tutustua komitean pöytäkirjoihin.

8 Komission pääsihteeristö vastasi kirjeessään 9.2.1999 kantajille, että näiden pyyntö oli tutkittu niin nopeasti kuin oli mahdollista, mutta että kuluisi luultavasti yli kuukausi ennen kuin vastaus voitaisiin antaa.

9 Kantajat saivat komission pääsihteeristöltä 3.3.1999 kirjeen, jossa tämä ilmoitti arvonlisäverokomitean pöytäkirjojen olevan komitean sihteeristönä toimivien komission yksiköiden laatiminakin muodollisesti komitean asiakirjoja. Koska viimeksi mainittua on pidettävä käytännesäännöissä tarkoitettuna asiakirjojen tekijänä, kantajien esittämän kaltainen pyyntö oli esitettävä suoraan komitealle.

Pääsihteeristö kuitenkin tarkensi, että avun tarjoamiseksi näiden pyyntö oli siirretty arvonlisäverokomitean käsiteltäväksi, jotta tämä voisi päättää sen kohtalosta, ja että Yhdistynyt kuningaskunta oli kuullut komiteaa useaan otteeseen vuosien 1979 ja 1996 välillä kuudennen arvonlisäverodirektiivin 4 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

10 Kantajat nostivat tietojensaantioikeuden heiltä epäävän komission päätöksen kumoamiseksi kanteen, joka saapui ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 1.4.1999 ja kirjattiin diaarinumerolla T-78/99.

11 Arvonlisäverokomitean puheenjohtaja ilmoitti kirjeellään 8.6.1999 kantajille, että komiteassa edustettuina olevien jäsenvaltioiden edustajat olivat yksimielisesti päättäneet olla antamatta tietoja pöytäkirjoista.

12 Kantajat katsoivat, että kirjettä oli pidettävä komission lopullisena hylkäävänä päätöksenä heidän pyyntöönsä, ja nostivat esillä olevan kanteen, joka on saapunut tuomioistuimeen 6.8.1999 ja jossa vaaditaan mainitun 8.6.1999 tehdyn päätöksen (jäljempänä riidanalainen päätös) kumoamista.

13 Tämän johdosta kantajat luopuivat asiassa T-78/99 nostamastaan kanteesta, minkä vuoksi asia poistettiin rekisteristä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen 13.10.1999 antamalla määräyksellä.

14 Komissio ilmoitti kantajille kirjeessään 3.8.1999, että se oli pyytänyt XXI pääosastoa tutkimaan uudelleen näiden pyynnön, joka koski tietojen saamista arvonlisäverokomitean pöytäkirjoista, koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen 19.7.1999 asiassa T-188/97, Rothmans v. komissio, antaman tuomion (Kok. 1999, s. II-2463) mukaan komission kuuluu ratkaista pyynnöt, jotka koskevat tietojen saantia arvonlisäverokomitean kaltaisten neuvoa-antavien komiteoiden pöytäkirjoista.

15 Komissio vaati kirjaamoon 30.9.1999 jättämässään vastineessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta toteamaan, ettei enää ole tarpeen antaa ratkaisua kanteeseen, koska kantajien pyyntö saada tietoja arvonlisäverokomitean pöytäkirjoista käsiteltäisiin uudelleen XXI pääosastossa, ja että tulevan päätöksen seurauksena riidanalainen toimi peruutettaisiin.

16 Komissio antoi 20.10.1999 kirjaamoon saapuneessa kirjeessään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle tiedoksi XXI pääosaston pääjohtajan kirjeen, joka oli lähetetty kantajille 30.9.1999 ja jossa tämä tutkittuaan pyynnön uudelleen edellä mainitun asiassa Rothmans vastaan komissio annetun tuomion vuoksi kieltäytyi edelleen antamasta tietoja komitean pöytäkirjoista vedoten tällä kertaa käytännesääntöihin, tarkemmin sanottuna salaisuussuojaan perustuvaan poikkeukseen. Komissio katsoi tämän vuoksi, että riidanalainen toimi oli peruutettu ja että ei ollut enää tarpeen antaa ratkaisua.

17 Kantajat toteavat annettavan lausunnon raukeamista koskevan vaatimuksen johdosta tekemissään huomautuksissa, jotka saapuivat kirjaamoon 8.11.1999,

etteivät he vastusta esillä olevan oikeudenkäyntimenettelyn päättämistä. Tältä osin he täsmentävät esittäneensä komission pääsihteeristölle vahvistavan pyynnön tietojen saamiseksi, ja päättelevät tämän johdosta, että tämän päätös — oli se sisällöltään millainen tahansa — korvaa lopullisesti 8.6.1999 päivätyn kirjeen. Kantajat kuitenkin katsovat, että kyseinen kirje oli lopullinen toimi, jota heidän oli perusteltua vaatia kumottavaksi, ja että komissio on menettelynsä vuoksi velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Asiassa annettavan lausunnon raukeamista koskeva vaatimus

18 Asiassa annettavan lausunnon raukeamista koskevalla vaatimuksellaan komissio vetoaa pääasian ratkaisemisesta erilliseen, oikeudenkäyntimenettelyä koskevaan seikkaan, joka on ratkaistava aloittamatta suullista käsittelyä työjärjestyksen 114 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

19 Esillä olevassa tapauksessa on todettava komission 30.9.1999 tekemällään päätöksellä implisiittisesti peruuttaneen riidanalaisen toimen katsottuaan, että edellä mainitussa asiassa Rothmans International vastaan komissio annetussa tuomiossa täsmennetyllä tavalla tulkittujen tiedonsaantioikeutta koskevien yhteisön säännösten mukaan komission kuuluu ratkaista pyynnöt, jotka koskevat tietojen saantia arvonlisäverokomitean pöytäkirjoista.

20 Näin ollen on katsottava, että riidanalaisen toimen peruuttamisen vaikutukset vastaavat kumoamistuomion vaikutuksia, mikä ei kuitenkaan rajoita kantajien

oikeutta tarvittaessa riitauttaa erillisellä kanteella komission pääsihteeristön sen päätöksen laillisuutta, jolla se ratkaisi lopullisesti kantajien pyynnön. Riidanalaisen, nyt peruutetun toimen kumoavalla tuomiolla ei nimittäin olisi mitään lisäoikeusvaikutuksia suoritettuun peruuttamiseen verrattuna.

21 Kantajilla ei siten ole enää tarvetta saada riidanalaista toimea kumotuksi. Tämän vuoksi esillä oleva kanne on menettänyt tarkoituksensa (ks. asia T-145/95, Proderec v. komissio, määräys 28.5.1997, Kok. 1997, s. II-823, 27 kohta ja siinä mainittu oikeuskäytäntö).

22 Edellä sanotusta seuraa, että lausunnon antaminen asiassa raukeaa.

Oikeudenkäyntikulut

23 Työjärjestyksen 87 artiklan 6 kohdassa määrätään, että kun lausunnon antaminen asiassa raukeaa, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin määrää oikeudenkäyntikuluista harkintansa mukaan.

24 Tässä tapauksessa komissio on kanteen nostamisen jälkeen peruuttanut riidanalaisen toimen sellaisen perusteen vuoksi, johon kantajat ovat vedonneet kanteessaan. Näin ollen komissio on velvoitettava korvaamaan kaikki oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(ensimmäinen jaosto)

on määrännyt seuraavaa:

1) **Lausunnon antaminen esillä olevassa asiassa raukeaa.**

2) **Komissio velvoitetaan korvaamaan kaikki oikeudenkäyntikulut.**

Annettiin Luxemburgissa 6 päivänä joulukuuta 1999.

H. Jung
kirjaaja

B. Vesterdorf
presidentti